Il-Ġurnal Uffiċjali
tal-Unjoni Ewropea

MT
Is-serje L

2024/613

7.3.2024

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUMMISSJONI (UE) 2024/613

tat-18 ta' Diċembru 2023

dwar l-abbozz aġġornat tal-Pjan Nazzjonali Integrat għall-Enerġija u l-Klima tal-Litwanja li jkopri l-perjodu 2021–2030 u dwar il-konsistenza tal-miżuri tal-Litwanja mal-objettiv tan-newtralità klimatika tal-Unjoni u mal-iżgurar tal-progress fl-adattament

(It-test bil-Litwan biss huwa awtentiku)

IL-KUMMISSJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidrat it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 292 tiegħu,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 663/2009 u (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi 94/22/KE, 98/70/KE, 2009/31/KE, 2009/73/KE, 2010/31/UE, 2012/27/UE u 2013/30/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi tal-Kunsill 2009/119/KE u (UE) 2015/652 u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([1]), u b'mod partikolari l-Artikolu 9(2) u l-Artikolu 14(6) tiegħu,

Wara li kkunsidrat ir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ġunju 2021 li jistabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralità klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 ([2]), u b'mod partikolari l-artikolu 7(2) tiegħu,

Billi:

Rakkomandazzjonijiet dwar l-abbozz aġġornat tal-Pjan Nazzjonali Integrat għall-Enerġija u l-Klima (NECP) tal-Litwanja li jkopri l-perjodu 2021–2030

(1) Il-Litwanja ppreżentat l-abbozz aġġornat tal-pjan nazzjonali integrat għall-enerġija u l-klima tagħha fit-28 ta' Ġunju 2023.

(2) L-Artikolu 3 u l-Anness I tar-Regolament (UE) 2018/1999 ("ir-Regolament dwar il-Governanza") jistabbilixxu l-elementi li għandhom jiġu inklużi fil-pjanijiet nazzjonali integrati aġġornati dwar l-enerġija u l-klima. F'Diċembru 2022, il-Kummissjoni adottat il-Gwida għall-Istati Membri dwar il-proċess u l-ambitu tat-tħejjija kemm tal-abbozz tal-pjanijiet nazzjonali għall-enerġija u l-klima kif ukoll tal-verżjoni finali aġġornata tagħhom ([3]). Il-Gwida identifikat l-aħjar prassi u ddeskriviet l-implikazzjonijiet tal-iżviluppi politiċi, legali u ġeopolitiċi reċenti fil-politiki tal-enerġija u tal-klima.

(3) B'rabta mal-pjan REPowerEU ([4]), bħala parti miċ-ċikli 2022 u 2023 tas-Semestru Ewropew, il-Kummissjoni enfasizzat il-bżonnijiet ta' riformi u investiment relatati mal-enerġija u l-klima tal-Istati Membri biex jiġu msaħħa kemm is-sigurtà tal-enerġija kif ukoll l-affordabbiltà permezz tal-aċċelerazzjoni tat-tranżizzjoni ġusta u favur l-ambjent. Dan huwa rifless fir-Rapporti tal-Pajjiżi għal-Litwanja ([5]) u r-Rakkomandazzjonijiet tal-Kunsill għal-Litwanja ([6]) tal-2022 u l-2023. Jenħtieġ li l-Istati Membri jikkunsidraw l-aktar rakkomandazzjonijiet reċenti speċifiċi għall-pajjiżi fil-pjanijiet nazzjonali integrati aġġornati għall-enerġija u l-klima finali tagħhom.

([1]) ĠU L 328, 21.12.2018, p. 1.
([2]) ĠU L 243, 9.7.2021, p. 1.
([3]) Avviż tal-Kummissjoni dwar il-Gwida lill-Istati Membri għall-aġġornament tal-pjanijiet nazzjonali għall-enerġija u l-klima tal-2021 sal-2030 (ĠU C 495, 29.12.2022, p. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 617 final, SWD(2023) 615 final.
([6]) COM(2022) 617 Rakkomandazzjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill; COM(2023) 615 final, rakkomandazzjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill.

(4) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni rigward it-twassil tal-miri nazzjonali skont ir-Regolament dwar il-Kondiviżjoni tal-Isforzi ([7]) (ESR) huma bbażati fuq il-probabilità li l-Istati Membri se jirrispettaw il-miri tal-2030, u jikkunsidraw ir-regoli dwar l-użu ta' flessibbiltà skont l-ESR.

(5) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar il-Qbid, l-Użu u l-Ħżin tal-Karbonju (CCUS) għandhom l-għan li jkollhom ħarsa ġenerali tal-implimentazzjoni maħsuba għal dawn it-teknoloġiji fuq livell nazzjonali, inkluża informazzjoni dwar il-volumi annwali ta' CO_2 li huwa ppjanat li jinqabdu sal-2030, imqassmin skont is-sors ta' CO_2 maqbud li jkun ġej mill-installazzjonijiet koperti mid-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([8]) jew minn sorsi oħra, bħal sorsi bijoġeniċi jew qbid dirett mill-arja; dwar l-infrastruttura tat-trasport ippjanata għas-CO_2; kapaċità ta' ħżin domestiku potenzjali ta' CO_2 u l-volumi tal-injezzjoni ta' CO_2 maħsuba li jkunu disponibbli fl-2030.

(6) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar il-prestazzjoni skont ir-Regolament (UE) 2018/841 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([9]) (l-Użu tal-Art, Tibdil fl-Użu tal-Art u l-Forestrija — "ir-Regolament LULUCF") jindirizzaw il-konsenja mill-Istat Membru dwar ir-regola ta' "ebda debitu" għall-perjodu 2021–2025 (il-Perjodu 1) u l-mira nazzjonali tiegħu għall-perjodu 2026–2030 (il-Perjodu 2), filwaqt li jitqiesu r-regoli li jirregolaw l-użu tal-flessibilitajiet kif stabbilit f'dak ir-Regolament. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni jqisu wkoll li fil-Perjodu 1 kwalunkwe eċċess ta' emissjonijiet skont ir-Regolament LULUCF se jiġi ttrasferit awtomatikament għall-ESR.

(7) Sabiex l-adattament għat-tibdil fil-klima jappoġġa kif xieraq il-kisba tal-objettivi tal-enerġija u tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, huwa essenzjali li jiġu identifikati l-perikli potenzjali tat-tibdil fil-klima u li jiġu analizzati l-vulnerabbiltajiet u r-riskji klimatiċi li jistgħu jaffettwaw iż-żoni, il-popolazzjonijiet u s-setturi rilevanti. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar l-adattament iqisu sa liema punt il-Litwanja integrat fl-għanijiet tal-adattament tal-NECP aġġornati tagħha li jqisu r-riskji klimatiċi, li jistgħu jipprevjenu lil-Litwanja milli tilħaq l-objettivi u l-miri tal-Unjoni tal-Enerġija. Mingħajr politiki u miżuri speċifiċi ta' adattament ippjanati u implimentati, il-kisba tal-objettivi fid-dimensjonijiet tal-Unjoni tal-Enerġija tkun f'riskju. Il-ġestjoni tal-ilma f'kundizzjonijiet klimatiċi li qed jinbidlu teħtieġ attenzjoni partikolari minħabba r-riskji ta' tfixkil tal-elettriku peress li l-għargħar, is-sħana u n-nixfa jħallu impatt fuq il-produzzjoni tal-enerġija.

(8) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar l-ambizzjoni tal-enerġija rinnovabbli huma bbażati fuq il-formula stabbilita fl-Anness II tar-Regolament (UE) 2018/1999 li hija bbażata fuq kriterji oġġettivi; u fuq il-politiki u l-miżuri ewlenin nieqsa fl-abbozz tal-NECP aġġornat tal-Litwanja biex tippermetti kisba f'waqtha u kosteffettiva tal-kontribut nazzjonali tal-Litwanja għall-mira vinkolanti tal-enerġija rinnovabbli tal-Unjoni ta' mill-inqas 42,5 % fl-2030, bl-isforz kollettiv biex din tiżdied għal 45 % skont id-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([10]) dwar il-promozzjoni tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni huma bbażati wkoll fuq il-kontribut tal-Litwanja għall-miri speċifiċi tal-Artikoli 15a, 22a, 23, 24 u 25 ta' dik

([7]) Ir-Regolament (UE) 2018/842 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 dwar it-tnaqqis annwali vinkolanti tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mill-Istati Membri mill-2021 sal-2030 li jikkontribwixxi għall-azzjoni klimatika biex jiġu onorati l-impenji li saru fil-Ftehim ta' Pariġi, u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 525/2013 (ĠU L 156, 19.6.2018, p. 26), kif emendat mir-Regolament (UE) 2023/857 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' April 2023 li jemenda r-Regolament (UE) 2018/842 dwar it-tnaqqis annwali vinkolanti tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mill-Istati Membri mill-2021 sal-2030 li jikkontribwixxi għall-azzjoni klimatika biex jiġu onorati l-impenji li saru fil-Ftehim ta' Pariġi, u r-Regolament (UE) 2018/1999 (ĠU L 111, 26.4.2023, p. 1).

([8]) Id-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ottubru 2003 li tistabbilixxi sistema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Unjoni u li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 96/61/KE (ĠU L 275, 25.10.2003, p. 32).

([9]) Ir-Regolament (UE) 2018/841 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 dwar l-inklużjoni tal-emissjonijiet u l-assorbimenti ta' gassijiet serra minn użu tal-art, tibdil fl-użu tal-art u l-forestrija fil-qafas ta' politika għall-klima u l-enerġija għall-2030 u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 525/2013 u d-Deċiżjoni Nru 529/2013/UE (ĠU L 156, 19.6.2018, p. 1), kif emendata mir-Regolament (UE) 2023/839 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' April 2023 li jemenda r-Regolament (UE) 2018/841 fir-rigward tal-kamp ta' applikazzjoni, is-simplifikazzjoni tar-regoli dwar ir-rapportar u l-konformità, u l-istabbiliment tal-miri tal-Istati Membri għall-2030, u r-Regolament (UE) 2018/1999 fir-rigward tat-titjib fil-monitoraġġ, fir-rapportar, fit-traċċar tal-progress u fir-rieżami (ĠU L 107, 21.4.2023, p. 1).

([10]) Id-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 82), kif emendata bid-Direttiva (UE) 2023/2413 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ottubru 2023 li temenda d-Direttiva (UE) 2018/2001, ir-Regolament (UE) 2018/1999 u d-Direttiva 98/70/KE fir-rigward tal-promozzjoni tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli, u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2015/652 (ĠU L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

id-Direttiva u għall-politiki u l-miżuri relatati biex ma ddumx ma tiġi trasposta u implimentata. Ir-rakkomandazzjonijiet jirriflettu l-importanza li jiġi żviluppat ippjanar komprensiv fit-tul għall-implimentazzjoni tal-enerġija rinnovabbli, u b'mod partikolari r-riħ, biex tiżdied il-viżibbiltà għall-industrija tal-manifattura u l-operaturi tal-grilja Ewropej f'konformità mal-Pakkett Ewropew dwar l-Enerġija mir-Riħ ([11]).

(9) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni rigward il-kontribut nazzjonali għall-effiċjenza enerġetika huma bbażati fuq l-Artikolu 4 tad-Direttiva (UE) 2023/1791 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([12]) dwar l-effiċjenza enerġetika; u l-formula fl-Anness I ta' dik id-Direttiva, u l-politiki u miżuri relatati biex tiġi implimentata.

(10) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni jagħtu attenzjoni partikolari lill-miri, l-objettivi u l-kontributi u l-politiki u l-miżuri relatati biex jitwettaq il-pjan REPowerEU biex it-tneħħija gradwali tad-dipendenza mill-fjuwils fossili Russi issir malajr. Dawn iqisu t-tagħlimiet meħuda mill-implimentazzjoni tal-Pakkett Niffrankaw il-Gass għal Xitwa Sikura ([13]). Ir-rakkomandazzjonijiet jirriflettu l-importanza li s-sistema tal-enerġija ssir aktar reżiljenti fid-dawl tal-obbligi li jirriżultaw mir-Regolament (UE) 2019/941 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([14]) dwar it-tħejjija għar-riskji fis-settur tal-elettriku u r-Regolament (UE) 2017/1938 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([15]) dwar is-sigurtà tal-provvista tal-gass, u f'konformità mar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-ħżin tal-enerġija ([16]).

(11) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni jqisu l-ħtieġa li tiġi aċċellerata l-integrazzjoni tas-suq intern tal-enerġija biex jissaħħaħ ir-rwol tal-flessibbiltà u tingħata s-setgħa u jiġu protetti l-konsumaturi. Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni jqisu wkoll l-importanza li jiġi vvalutat l-għadd ta' unitajiet domestiċi fil-faqar enerġetiku f'konformità mar-rekwiżiti tal-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) 2018/1999, u r-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2023/2407 ([17]).

(12) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni jirriflettu l-importanza li jiġu żgurati investimenti suffiċjenti fir-riċerka u l-innovazzjoni fil-qasam tal-enerġija nadifa biex jieħdu spinta fil-kapaċitajiet tal-iżvilupp u l-manifattura tagħhom, inklużi politiki u miżuri xierqa għall-industriji intensivi fl-enerġija u negozji oħra; u l-ħtieġa li tittejjeb il-forza tax-xogħol għal industrija b'emissjonijiet żero netti sabiex tiġi kkonsolidata ekonomija b'saħħitha, kompetittiva u nadifa fl-Unjoni.

(13) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni huma msejsa fuq l-impenji meħuda skont il-Ftehim ta' Pariġi biex jitnaqqas gradwalment l-użu tal-fjuwils fossili kif ukoll fuq l-importanza tat-tneħħija gradwali tas-sussidji għall-fjuwils fossili.

(14) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar il-ħtiġijiet ta' investiment isegwu l-valutazzjoni tagħha ta' jekk l-abbozz tal-pjan aġġornat jipprovdix ħarsa ġenerali lejn il-ħtiġijiet tal-investiment biex jintlaħqu l-objettivi, il-miri u l-kontributi għad-dimensjonijiet kollha tal-Unjoni tal-Enerġija; tindika s-sorsi ta' finanzjament, filwaqt li tiddistingwi s-sorsi privati u pubbliċi; tiddeskrivi investimenti konsistenti mal-Pjan għall-Irkupru u r-Reżiljenza tal-Litwanja, il-Pjan Territorjali għal Tranżizzjoni Ġusta tal-Litwanja u r-rakkomandazzjonijiet speċifiċi tal-2022–2023 għall-pajjiż maħruġa skont is-Semestru Ewropew; u jinkludu valutazzjoni makroekonomika robusta tal-politiki u l-miżuri ppjanati. Jenħtieġ li l-NECP jiżgura t-trasparenza u l-prevedibbiltà tal-politiki u l-miżuri nazzjonali, biex jappoġġa ċ-ċertezza tal-investiment.

([11]) Komunikazzjoni dwar Pjan ta' Azzjoni Ewropew għall-Enerġija mir-Riħ COM (2023) 669 final, 24.10.2023 u l-Komunikazzjoni dwar it-twettiq tal-ambizzjoni tal-UE rigward l-enerġija rinnovabbli lil hinn mill-kosta (COM (2023) 668 final).

([12]) Id-Direttiva (UE) 2023/1791 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Settembru 2023 dwar l-effiċjenza enerġetika u li temenda r-Regolament (UE) 2023/955 (ĠU L 231, 20.9.2023, p. 1).

([13]) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni "Niffrankaw il-gass għal xitwa sikura" (COM/2022/360 final).

([14]) Ir-Regolament (UE) 2019/941 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Ġunju 2019 dwar it-tħejjija għar-riskji fis-settur tal-elettriku u li jħassar id-Direttiva 2005/89/KE (ĠU L 158, 14.6.2019, p. 1).

([15]) Ir-Regolament (UE) 2017/1938 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2017 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista tal-gass u li jħassar ir-Regolament (UE) Nru 994/2010 (ĠU L 280, 28.10.2017, p. 1).

([16]) Ir-Rakkomandazzjoni tal-14 ta' Marzu 2023 dwar il-Ħżin tal-Enerġija — Insejsu sistema tal-enerġija tal-UE dekarbonizzazzata u sigura (ĠU C 103, 20.3.2023, p. 1).

([17]) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2023/2407 tal-20 ta' Ottubru 2023 dwar il-faqar enerġetiku, C:2023/4080 (ĠU L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni jirriflettu l-importanza kruċjali ta' konsultazzjoni reġjonali wiesgħa, u li tiġi żgurata konsultazzjoni bikrija u inklużiva dwar il-pjan, inkluża parteċipazzjoni pubblika effettiva b'informazzjoni u żmien suffiċjenti, f'konformità mal-Konvenzjoni ta' Aarhus ([18]).

(16) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni dwar it-tranżizzjoni ġusta jirriflettu l-valutazzjoni ta' jekk il-pjan tal-Litwanja jidentifikax fil-fond biżżejjed l-impatti soċjali, fuq l-impjiegi u fuq il-ħiliet rilevanti tat-tranżizzjoni klimatika u tal-enerġija u jiddeskrivi politiki u miżuri ta' akkumpanjament adegwati biex jippromwovu tranżizzjoni ġusta, filwaqt li jikkontribwixxu għall-promozzjoni kemm tad-drittijiet tal-bniedem kif ukoll tal-ugwaljanza bejn il-ġeneri.

(17) Ir-rakkomandazzjonijiet tal-Kummissjoni lil-Litwanja huma sostnuti mill-valutazzjoni tal-abbozz tal-NECP aġġornat tagħha ([19]), li qed tiġi ppubblikata ma' din ir-Rakkomandazzjoni.

(18) Jenħtieġ li l-Litwanja tqis kif xieraq ir-rakkomandazzjonijiet attwali hi u tiżviluppa l-NECP integrat aġġornat finali tagħha li għandu jiġi ppreżentat sat-30 ta' Ġunju 2024.

Rakkomandazzjonijiet dwar il-konsistenza mal-objettiv tan-newtralità klimatika tal-Unjoni u mal-iżgurar tal-progress fl-adattament

(19) Skont ir-Regolament (UE) 2021/1119 (il-Liġi Ewropea dwar il-Klima), il-Kummissjoni hija meħtieġa tivvaluta l-konsistenza tal-miżuri nazzjonali mal-objettiv tan-newtralità klimatika u mal-iżgurar tal-progress fl-adattament. Il-Kummissjoni vvalutat il-konsistenza tal-miżuri tal-Litwanja ma' dawn l-objettivi ([20]). Ir-rakkomandazzjonijiet li ġejjin huma bbażati fuq dik il-valutazzjoni. Jenħtieġ li l-Litwanja tqis kif xieraq dawn ir-rakkomandazzjonijiet u ssegwihom f'konformità mal-Liġi Ewropea dwar il-Klima.

(20) Jistgħu jiġu mobilizzati diversi strumenti ta' finanzjament tal-UE biex jiffinanzjaw l-adattament. Jenħtieġ li l-kunsiderazzjonijiet tar-reżiljenza għall-klima jitqiegħdu fuq quddiem nett meta l-Istati Membri jfasslu l-pjanijiet nazzjonali tagħhom skont il-fondi rilevanti tal-UE. Jenħtieġ li xejn mill-infiq ma jxekkel l-adattament: jiġifieri, iżid il-vulnerabbiltajiet la għall-benefiċjarji u lanqas għal ħaddieħor.

(21) Il-livell lokali għandu kompetenzi li jistgħu jħallu impatt fuq ir-reżiljenza għall-klima b'mod aktar ġenerali. It-tħejjija u l-implimentazzjoni ta' politiki ta' adattament sottonazzjonali huma ta' importanza sinifikanti.

(22) Is-soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura joffru għażliet ta' adattament u mitigazzjoni effiċjenti u kosteffettivi, jekk l-implimentazzjoni tagħhom tkun inċentivata permezz ta' oqfsa strateġiċi, politiki u finanzjament. Dawn jistgħu jiġu implimentati b'mod indipendenti jew jiġu integrati f'miżuri oħra ta' adattament u ta' mitigazzjoni, flimkien ma' soluzzjonijiet aktar teknoloġiċi jew ibbażati fuq l-infrastruttura. L-implimentazzjoni jeħtieġ tqis il-kumplessità tal-ekosistemi u l-effetti mbassra tat-tibdil fil-klima, il-kuntest lokali, l-interessi u l-valuri li għandhom x'jaqsmu, u l-kundizzjonijiet soċjoekonomiċi.

B'DIN TIRRAKKOMANDA LILL-LITWANJA TIEĦU AZZJONI BIEX:

DWAR L-ABBOZZ TAL-PJAN NAZZJONALI GĦALL-ENERĠIJA U L-KLIMA AĠĠORNAT SKONT IR-REGOLAMENT (UE) 2018/1999

1. Tistabbilixxi politiki u miżuri addizzjonali kosteffiċjenti biex jitnaqqas id-distakk ta' 0.1 punti perċentwali sabiex tintlaħaq il-mira nazzjonali tal-gassijiet serra ta' -21 % fl-2030 meta mqabbla mal-livelli tal-2005 skont l-ESR u jekk ikun hemm bżonn, tispeċifika kif il-flessibilitajiet disponibbli skont l-ESR se jintużaw biex tiġi żgurata l-konformità. Tikkomplementa l-informazzjoni dwar il-politiki u l-miżuri, filwaqt li tispjega b'mod ċar il-kamp ta' applikazzjoni, l-iskeda taż-żmien u, fejn possibbli, l-impatt mistenni mit-tnaqqis tal-gassijiet serra tagħhom, inkluż għal miżuri fi programmi ta' finanzjament tal-Unjoni bħall-politika agrikola komuni.

([18]) Konvenzjoni dwar l-Aċċess għall-Informazzjoni, il-Parteċipazzjoni tal-Pubbliku fit-Teħid ta' Deċiżjonijiet u l-Aċċess għall-Ġustizzja fi Kwistjonijiet Ambjentali tal-25 ta' Ġunju 1998 (il-Konvenzjoni ta' Aarhus).

([19]) SWD(2023) 918.

([20]) Ir-Rapport ta' Progress dwar l-Azzjoni Klimatika tal-UE għall-2023 (COM(2023) 653 final), u l-Valutazzjoni tal-progress tad-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni dwar l-adattament għat-tibdil fil-klima fl-Istati Membri individwali skont il-Liġi Ewropea dwar il-Klima (SWD(2023) 932).

2. Tidentifika l-ammont ta' emissjonijiet ta' CO_2 li jistgħu jinqabdu annwalment sal-2030, inkluż is-sors. Tipprovdi dettalji dwar kif is-CO_2 se jiġu ttrasportati. Tidentifika l-kapaċità ta' ħżin globali ta' CO_2 u l--volumi tal-injezzjoni sal-2030.

3. Tinkludi miżuri addizzjonali fis-settur tal-LULUCF, filwaqt li tipprovdi dettalji dwar iż-żmien u l-ambitu, u tikkwantifika l-impatti mistennija tagħhom biex tiżgura li l-assorbimenti ta' gassijiet serra jkunu allinjati b'mod effettiv mal-mira ta' assorbiment nett tal-UE għall-2030 ta' -310 $MtCO_2eq$ u mal-mira ta' assorbiment netta speċifika għal kull pajjiż ta' -661 $ktCO_2eq$ definita fir-Regolament (UE) 2018/841. Tipprovdi informazzjoni ċara dwar kif il-fondi pubbliċi (kemm il-fondi tal-Unjoni, inklużi l-politika agrikola komuni kif ukoll l-għajnuna mill-Istat) u l-finanzjament privat permezz ta' skemi ta' sekwestru tal-karbonju f'art agrikola, jintużaw b'mod konsistenti u effettiv biex tintlaħaq il-mira nazzjonali netta tal-assorbiment. Tipprovdi informazzjoni dwar l-istatus u l-progress li jrid isir fl-iżgurar tat-titjib għal livelli ogħla/settijiet ta' *data* ġeografikament espliċiti għall-monitoraġġ, ir-rapportar u l-verifika, f'konformità mal-Parti 3 tal-Anness V tar-Regolament (UE) 2018/1999.

4. Tipprovdi analiżi addizzjonali dwar il-vulnerabbiltajiet u r-riskji klimatiċi rilevanti fir-rigward tal-kisba tal-objettivi, tal-miri u tal-kontributi nazzjonali u tal-politiki u tal-miżuri fid-dimensjonijiet differenti tal-Unjoni tal-Enerġija. Tiddeskrivi u tikkwantifika aħjar ir-rabta mal-objettivi u l-politiki speċifiċi tal-Unjoni tal-Enerġija, li l-politiki u l-miżuri ta' adattament jenħtieġ li jappoġġaw. Tistabbilixxi politiki u miżuri addizzjonali ta' adattament f'biżżejjed dettall li jappoġġaw lil-Litwanja biex tilħaq l-għanijiet, il-miri u l-kontributi nazzjonali skont l-Unjoni tal-Enerġija.

5. Tipprovdi trajettorji stmati u pjan fit-tul għall-implimentazzjoni ta' teknoloġiji tal-enerġija rinnovabbli matul l-10 snin li ġejjin, bi prospetti għall-2040. Tinkludi mira indikattiva għal teknoloġiji innovattivi tal-enerġija rinnovabbli sal-2030 f'konformità mad-Direttiva (UE) 2018/2001 kif emendata. Tinkludi miri speċifiċi biex jikkontribwixxu għas-sottomiri indikattivi fil-bini u l-industrija għall-2030. Tikkonferma li l-projezzjonijiet inklużi fil-pjan jikkostitwixxu l-mira vinkolanti fit-tisħin u t-tkessiħ għall-2021–2025 u l-2026–2030. Tispeċifika liema mira l-Litwanja beħsiebha tikseb fis-settur tat-trasport permezz tal-obbligu fuq il-fornituri tal-fjuwils, inkluż permezz ta' sottomira għal bijofjuwils avvanzati u fjuwils rinnovabbli ta' oriġini mhux bijoloġika (RFNBOs), filwaqt li tiżgura li jiġi osservat il-livell minimu ta' RFNBO fl-2030. Tikkonferma l-livell vinkolanti għall-RFNBOs fl-industrija fl-2030.

6. Tinkludi politiki u miżuri dettaljati u kwantifikati b'mod li jippermetti kisba f'waqtha u kosteffettiva tal-kontribut nazzjonali tagħha għall-mira vinkolanti tal-enerġija rinnovabbli tal-Unjoni ta' mill-inqas 42,5 % fl-2030, bl-isforz kollettiv biex iżżidha għal 45 %. Tiddeskrivi b'mod partikolari, it-teknoloġiji tal-enerġija rinnovabbli li għalihom qed tippjana li tinnomina "żoni ta' aċċellerazzjoni tas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli" bi proċeduri aktar rapidi u sempliċi. Tiddeskrivi aktar miżuri dwar l-iżgurar ta' qafas ta' abilitazzjoni biex tiżdied l-integrazzjoni bejn in-networks tal-elettriku u tat-tisħin u t-tkessiħ. Tiddeskrivi kif id-disinn tal-obbligu dwar il-fornituri tal-fjuwil fis-settur tat-trasport se jkun kopert u tinkludi miżuri komparabbli għall-promozzjoni tal-idroġenu fl-industrija u t-ħejji l-UE għall-kummerċ fl-idroġenu rinnovabbli.

7. Tinkludi projezzjonijiet dwar id-domanda u l-provvista tal-bijoenerġija għal kull settur u tipprovdi *data* għall-importazzjonijiet u s-sors tal-bijomassa tal-foresti użata għall-enerġija. Tinkludi valutazzjoni tal-provvista domestika tal-bijomassa tal-foresti għal skopijiet ta' enerġija fl-2021–2030 f'konformità mal-kriterji ta' sostenibbiltà msaħħa tal-Artikolu 29 tad-Direttiva (UE) 2018/2001 kif emendata, u valutazzjoni tal-kompatibbiltà tal-użu previst tal-bijomassa tal-foresti għall-produzzjoni tal-enerġija mal-obbligi tal-Litwanja skont ir-Regolament LULUCF rivedut, b'mod partikolari għall-2026–2030, flimkien ma' miżuri u politiki nazzjonali biex tiġi żgurata tali kompatibbiltà. Tinkludi aktar miżuri biex tippromwovi l-produzzjoni sostenibbli tal-bijometan, minħabba l-potenzjal u l-produzzjoni sostenibbli tal-bijogass/bijometan tal-Litwanja, il-profil tal-konsum tal-gass naturali u l-infrastruttura eżistenti, l-użu tad-diġestat u l-applikazzjonijiet tas-CO_2 bijoġeniku.

8. Tipprovdi sa fejn ikun possibbli skeda mistennija ta' żmien tal-passi li jwasslu għall-adozzjoni ta' politiki u miżuri leġiżlattivi u mhux leġiżlattivi mmirati lejn it-traspożizzjoni u l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva (UE) 2018/2001 kif emendata, b'mod partikolari għall-miżuri msemmija fil-punti preċedenti.

9. Tistabbilixxi politiki u miżuri kompluti biex jinkisbu l-kontributi nazzjonali dwar l-effiċjenza enerġetika u b'mod partikolari dettalji dwar ir-rwol tal-Fond Nazzjonali għall-Effiċjenza Enerġetika, kif definit fl-Artikolu 30 tad-Direttiva (UE) 2023/1791 biex jgħin ħalli jitwasslu l-kontributi nazzjonali tal-effiċjenza enerġetika għall-mira tal-UE, inkluż l-użu ta' strumenti finanzjarji fi ħdan il-fond.

10. Tinkludi livell ta' ambizzjoni aġġornat biex jiġi żgurat stokk tal-bini nazzjonali effiċjenti ħafna fl-użu tal-enerġija u dekarbonizzat u biex il-bini eżistenti jiġi ttrasformat f'bini b'emissjonijiet żero sal-2050, tinkludi stadji importanti intermedji għall-2030 u l-2040, u tqabbil mal-istrateġija ta' rinnovazzjoni fit-tul l-aktar reċenti. Tiżgura konsistenza dwar iż-żieda mistennija fil-konsum finali tal-enerġija tal-unitajiet domestiċi u tal-istimi tal-iffrankar tal-enerġija għall-bini fil-pjan.

11. Issaħħaħ ir-reżiljenza tas-sistema tal-enerġija, b'mod partikolari billi tistabbilixxi objettiv għall-użu tal-ħżin tal-enerġija. Tispjega wkoll kif il-Litwanja beħsiebha tkompli tinkoraġġixxi t-tnaqqis fid-domanda għall-gass sal-2030. Tivvaluta l-adegwatezza tal-infrastruttura taż-żejt (raffinerija, ħażniet taż-żejt) bit-tnaqqis mistenni fid-domanda għaż-żejt u l-bidla lejn alternattivi b'anqas karbonju.

12. Tressaq objettivi u miri ċari għar-rispons tad-domanda biex ittejjeb il-flessibbiltà tas-sistema fid-dawl ta' valutazzjoni tal-ħtiġijiet ta' flessibbiltà. Tiddeskrivi miżuri speċifiċi biex tiġi ffaċilitata l-integrazzjoni tas-sistema tal-enerġija b'rabta mal-Artikolu 20a tad-Direttiva (UE) 2018/2001 kif emendata bid-Direttiva (UE) 2023/2413. Tispeċifika kif il-Litwanja se tiżviluppa swieq bl-imnut aktar kompetittivi u żżid is-setgħa lill-konsumaturi fis-suq bl-imnut.

13. Taġġorna l-valutazzjoni tas-sitwazzjoni rigward il-faqar enerġetiku u l-miri għat-tnaqqis tal-faqar enerġetiku kif meħtieġ mir-Regolament (UE) 2018/1999 filwaqt li tqis ir-Rakkomandazzjoni (UE) 2023/2407.

14. Tkompli tiċċara l-objettivi nazzjonali fir-riċerka, l-innovazzjoni u l-kompetittività biex jintużaw teknoloġiji nodfa, filwaqt li jiġi stabbilit perkors għall-2030 u l-2050 bil-ħsieb li jiġu appoġġati d-dekarbonizzazzjoni tal-industrija u t-tranżizzjoni tan-negozji lejn ekonomija ċirkolari u b'emissjonijiet żero netti. Tressaq politiki u miżuri biex tippromwovi l-iżvilupp ta' proġetti b'emissjonijiet żero netti inklużi dawk rilevanti għall-industriji intensivi fl-enerġija. Tiddeskrivi qafas regolatorju prevedibbli u simplifikat għall-proċeduri tal-għoti ta' permessi u kif l-aċċess għall-finanzjament nazzjonali se jiġi ssimplifikat fejn meħtieġ. Tipprovdi politiki u miżuri dettaljati għall-iżvilupp ta' ħiliet relatati mal-enerġija nadifa, u biex tiffaċilita l-kummerċ miftuħ għal ktajjen tal-provvista reżiljenti u sostenibbli ta' komponenti u tagħmir ewlenin b'emissjonijiet żero netti.

15. Tispeċifika r-riformi u l-miżuri biex jiġu mobilizzati l-investimenti privati meħtieġa biex jintlaħqu l-miri tal-enerġija u tal-klima. Ittejjeb u testendi l-analiżi tal-ħtiġijiet ta' investiment biex tinkludi ħarsa ġenerali komprensiva u konsistenti lejn il-ħtiġijiet ta' investiment pubbliku u privat aggregati u skont is-settur. Tikkomplementa approċċ minn fuq għal isfel fl-ekonomija kollha b'valutazzjoni speċifika għall-proġett minn isfel għal fuq. Tinkludi diżaggregazzjoni tal-ħtiġijiet ta' investiment totali b'informazzjoni addizzjonali dwar is-sorsi ta' finanzjament nazzjonali, reġjonali u tal-Unjoni kif ukoll sorsi finanzjarji privati li għandhom jiġu mobilizzati. Iżżid deskrizzjoni qasira tat-tip ta' skema ta' appoġġ finanzjarju magħżula biex timplimenta l-politiki u l-miżuri, li huma ffinanzjati permezz tal-baġit pubbliku, u l-użu ta' strumenti finanzjarji mħallta li jagħmlu użu minn għotjiet, self, assistenza teknika u garanziji pubbliċi, inkluż ir-rwol tal-banek promozzjonali nazzjonali fl-iskemi rispettivi u/jew kif jiġi mobilizzat il-finanzjament privat. Tikkunsidra l-ġenerazzjoni kosteffettiva ta' trasferimenti lejn Stati Membri oħra skont l-ESR bħala sors ta' finanzjament. Tipprovdi valutazzjoni robusta tal-impatt makroekonomiku tal-politiki u l-miżuri ppjanati.

16. Tiddeskrivi kif il-politiki u l-miżuri inklużi fil-pjan aġġornat huma konsistenti mal-Pjan nazzjonali għall-Irkupru u r-Reżiljenza tal-Litwanja, u l-kapitolu RepowerEU.

17. Tispjega f'aktar dettall kif il-Litwanja beħsiebha telimina gradwalment is-sussidji li fadal għall-fjuwils fossili u sa meta se tagħmel dan.

18. Tipprovdi informazzjoni aktar dettaljata dwar il-konsegwenzi soċjali, tal-impjiegi u tal-ħiliet, jew kwalunkwe impatt distributtiv ieħor, tat-tranżizzjoni klimatika u tal-enerġija, u dwar l-objettivi, il-politiki u l-miżuri ppjanati biex jappoġġaw tranżizzjoni ġusta. Tispeċifika l-forma tal-appoġġ, l-impatt tal-inizjattivi, il-gruppi fil-mira u r-riżorsi ddedikati, filwaqt li tqis ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar l-iżgurar ta' tranżizzjoni ġusta lejn in-newtralità klimatika ([21]). Tinkludi, sa fejn ikun possibbli, aktar elementi biex jipprovdu bażi analitika adegwata għat-tħejjija ta' Pjan Soċjali għall-Klima futur, f'konformità mar-Regolament (UE) 2023/955 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ([22]), inklużi indikazzjonijiet dwar kif għandhom jiġu vvalutati l-isfidi u l-impatti soċjali fuq l-aktar vulnerabbli tas-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għall-kombustjoni tal-fjuwil fil-bini, fit-trasport bit-triq u f'setturi addizzjonali, u biex jiġu identifikati benefiċjarji potenzjali u qafas ta' politika rilevanti. Tispjega kif il-qafas ta' politika identifikat fl-NECP se jikkontribwixxi għat-tħejjija tal-Pjan Soċjali għall-Klima tal-Litwanja u kif se tiġi żgurata l-konsistenza bejn iż-żewġ pjanijiet.

19. Tespandi l-kooperazzjoni reġjonali diġà tajba mal-Istati Membri ġirien fiż-żona tal-Baħar Baltiku u fil-Grupp ta' Livell Għoli tal-Pjan ta' Interkonnessjoni tas-Suq tal-Enerġija tal-Baltiku, inkluż dwar l-enerġija rinnovabbli, l-effiċjenza enerġetika u s-suq intern, filwaqt li jitqiesu l-isfidi komuni u l-objettivi kondiviżi. Tkompli bl-isforzi biex tiffirma l-ftehim bilaterali ta' solidarjetà meħtieġ li fadal għas-sigurtà tal-provvista tal-gass mal-ġirien tagħha (il-Polonja).

DWAR IL-KONSISTENZA TAL-MIŻURI NAZZJONALI MAL-OBJETTIV TAN-NEWTRALITÀ KLIMATIKA U MAL-IŻGURAR TAL-PROGRESS B'RABTA MAL-ADATTAMENT SKONT IR-REGOLAMENT (UE) 2021/1119

1. Tpoġġi fuq quddiem aktar il-kunsiderazzjonijiet tar-reżiljenza għat-tibdil fil-klima bħall-politika agrikola komuni, il-finanzjament tal-politika ta' koeżjoni u fondi rilevanti oħra tal-Unjoni fl-użu tal-appoġġ mill-programmi ta' finanzjament tal-Unjoni. Jenħtieġ li l-fondi tal-Unjoni jintefqu b'tali mod li jżidu r-reżiljenza għall-klima u ma jżidux il-vulnerabbiltajiet (jiġifieri, ma jagħmlux ħsara sinifikanti fl-adattament).

2. Tistabbilixxi mekkaniżmi biex jiżguraw li l-politiki sottonazzjonali jitħejjew, u li dawn jiġu rieżaminati u aġġornati regolarment.

3. Tippromwovi soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura u adattament ibbażat fuq l-ekosistema fi strateġiji, politiki u pjanijiet nazzjonali u tipprovdi investimenti għall-implimentazzjoni tagħhom.

Magħmul fi Brussell, it-18 ta' Diċembru 2023.

Għall-Kummissjoni
Kadri SIMSON
Membru tal-Kummissjoni

([21]) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill tas-16 ta' Ġunju 2022 dwar l-iżgurar ta' tranżizzjoni ġusta lejn in-newtralità klimatika (ĠU C 243, 27.6.2022 p. 35).

([22]) Ir-Regolament (UE) 2023/955 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 li jistabbilixxi Fond Soċjali għall-Klima u li jemenda r-Regolament (UE) 2021/1060 (ĠU L 130, 16.5.2023, p. 1).